

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий морський гуманітарний інститут

Кафедра кримінального і адміністративного права

СИЛАБУС

Навчальної дисципліни: Міжнародний захист прав людини

Освітній рівень	<i>Перший (бакалаврський) рівень</i>	
Програма навчання	<i>Освітньо-професійна</i>	
Галузь знань	<i>03</i>	<i>Гуманітарні науки</i>

Спеціальність	035	Філологія
Освітня програма	«Технічний переклад у сфері морського бізнесу»	
Цикл дисципліни	Вибіркова	
Курс та семестр	2 курс, 4 семестр	
Обсяг дисципліни	3 кредитів ECTS / 90 академічних годин	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	-	
Форми контролю	Залік	

Викладач: *Піменова Анастасія Юріївна, старший викладач кафедри КАП (lyusha200465@gmail.com)*

Анотація дисципліни «Міжнародний захист прав людини»

Відповідно до діючої першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 "Філологія" навчальна дисципліна «Міжнародний захист прав людини» є *вибірковою компонентою загальноуніверситетського циклу*, що вивчається у обсязі 90 годин (3 кредити ЄКТС). Згідно з Навчальним планом 2021-2022 навч.р., дисципліна вивчається на другому курсі упродовж одного семестру.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Міжнародний захист прав людини» є система сучасного міжнародного захисту прав людини.

Мета вивчення навчальної дисципліни «Міжнародний захист прав людини» - ознайомити здобувачів вищої освіти (далі - ЗВО) з основами теорії і практики міжнародного захисту прав людини, функціонуванням універсальних та регіональних систем і механізмів захисту прав людини, а також надати їм вміння роботи з міжнародно-правовими джерелами, їх аналізу і тлумачення.

Основними **завданнями** дисципліни є такі:

- вивчення поняття та основних принципів правового статусу людини і громадянина у контексті сучасної концепції з прав людини;
- ознайомлення зі змістом Міжнародної хартії з прав людини (Загальної декларації з прав людини 1948 р., Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права 1966 р., Міжнародного пакту про громадянські і політичні права 1966 р.), Європейської конвенції захисту прав людини і основних свобод 1950 р. та інших універсальних міжнародних правових актів;
- засвоєння сутності міжнародних стандартів захисту прав і свобод людини і громадянина;
- набуття ЗВО навичок і вміння користуватися міжнародно-правовими актами з прав людини;
- виховання у ЗВО необхідності в практичній діяльності суворого дотримання міжнародно-правових і національних нормативно-правових актів щодо прав і свобод людини.

Програмні компетентності

Навчальна дисципліна «Міжнародний захист прав людини» покликана сприяти набуттю здобувачами бакалаврського рівня вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» **інтегральної** компетентності (визначеної відповідним Стандартом вищої освіти України, та ОПП «Право»), яка полягає у здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, правових принципів, правових інститутів, і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Програмні результати навчання

ПРН01. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН04. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН06. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

За результатами вивчення навчальної дисципліни «Міжнародний захист прав людини» ЗВО повинен

знати:

- поняття та основні принципи правового статусу людини і громадянина;
- концепції з прав людини;
- основні положення змісту Міжнародної хартії з прав людини та інших універсальних міжнародних правових актів з прав людини;
- міжнародні стандарти з прав людини;
- міжнародні правові стандарти захисту прав і свобод людини і громадянина;
- систему спеціальних міжнародних органів для спостереження за дотриманням та захисту основних прав людини;
- процедуру діяльності Європейського суду з прав людини та порядок звернення до нього за захистом порушених прав і свобод людини і громадянина;

вміти:

- логічно та професійно обґрунтовувати та висловлювати свою точку зору з проблематики міжнародного захисту прав людини;
- використовувати юридичні поняття та категорії, що застосовуються у сфері міжнародних відносин щодо прав людини;
- професійно тлумачити нормативний зміст і юридичну природу основних міжнародно-правових актів з питань захисту прав людини.

набути наступні соціальні навички (soft skills):

комунікація:

- здатність до ефективної комунікації в навчально-науковій, професійній спільноті, та вміння аргументувати свою позицію;
- використання академічної мови та юридичної термінології у професійній діяльності та дослідженнях;
- толерантність, коректність, послідовність у відстоюванні власної позиції, дотримання етичних принципів у процесі комунікації;

автономність та відповідальність:

- здатність до безперервного розвитку та самовдосконалення (що досягається в т.ч. вивченням додаткових джерел у рамках самостійної роботи);
- уміння ефективно організовувати свою дослідницьку діяльність і грамотно розпоряджатися часом (зокрема, спроможність скласти план власного дослідження під час виконання курсової роботи, самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами; вміння ефективно організовувати самостійну роботу та своєчасно виконувати тестові завдання з відповідних тем);
- тренування автономних дослідницьких навичок у процесі роботи з навчально-науковою літературою (визначення власних пріоритетів у роботі із запропонованою літературою, обрання оптимальних підходів до вивчення різноманітних джерел інформації);
- усвідомлення соціальної відповідальності за результати прийняття рішень, здатність до саморозвитку і самовдосконалення, розуміння соціальної значимості юридичної професії.

Академічна доброчесність

Викладання дисципліни «Міжнародний захист прав людини» ґрунтується на засадах академічної доброчесності, якими мають керуватися всі учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження дослідницької діяльності, з метою забезпечення довіри до результатів навчання й наукових досягнень.

Питання академічної доброчесності регулюються Кодексом академічної доброчесності Одеського національного морського університету, затвердженим Наказом № 169-орг від 28.05.2021 р., що створює систему взаємовідносин здобувачів освіти, науково-педагогічних працівників і допоміжного персоналу, яка поєднує освітній процес і науково-методичну роботу, обмін знаннями, впровадження інновацій, культуру та інтелектуальний розвиток усіх членів спільноти.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№п/п	Назва тем, змістовних блоків та модулів	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійні

1	2	3	4	5	6
Модуль 1. Загальні положення адміністративного права					
1	Тема 1. Загальні положення про права людини	2			6
2	Тема 2. Міжнародно-правові стандарти прав людини	2	2		8
3	Тема 3. Універсальні системи захисту прав людини	2	2		10
4	Тема 4. Регіональні системи захисту прав людини	2	2		8
5	Тема 5. Захист прав людини в Європі	2	2		8

6	Тема 6. Захист громадянських (особистих) прав і свобод людини	4	2		8
7	Тема 7. Захист політичних прав людини. Правомірне обмеження прав людини	2	2		8
8	Тема 8. Міжнародний захист прав людини під час збройних конфліктів	2	2		4
Всього		16	14		60

КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів за дисципліною «Міжнародний захист прав людини» забезпечується за допомогою поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль успішності – це перевірка знань здобувачів вищої освіти, що проводиться викладачем під час аудиторних та дистанційних занять (зокрема, із використанням можливостей СМК Moodle). Поточний контроль з дисципліни «Міжнародний захист прав людини» включає наступні форми активності здобувачів: відповіді на питання з відповідної теми під час експрес-опитувань на практичних заняттях та/або підготовка доповідей за обраними питаннями з окремих тем.

Підсумковий контроль успішності проводиться у формі **залікового тестування**.

Загальна оцінка складається з суми результатів поточного та підсумкового контролю, тобто розраховується на основі зведених результатів за 100-бальною шкалою.

Методичні рекомендації та контрольні завдання з дисципліни містять всю необхідну інформацію щодо підготовки до практичних занять і до тестування, в тому числі – перелік

питань до відповідної теми; перелік питань, які виносяться на залік; критерії оцінювання знань здобувачів; рекомендовану літературу.

Порядок проведення контролю успішності та оцінювання результатів навчання встановлено Положенням про організацію освітнього процесу в ОНМУ, затвердженим Наказом № 235-орг від 30.08.2019 р. (зокрема, його додатком – Інструкцією з обліку та аналізу успішності студентів денної форми навчання в ОНМУ).

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточний контроль, балів									Підсумковий контроль	Загальна оцінка
Модуль 1								Сума		
T1	T2	T 3	T 4	T5	T 6	T 7	T 8		Тестування	
5	5	5	5	10	10	5	5	50	50	100

Таблиця з поясненням критеріїв оцінювання

<i>Сума балів за 100- бальною шкалою</i>	<i>Оцінка в ECTS</i>	<i>Значення оцінки ECTS</i>	<i>Критерії оцінювання</i>	<i>Рівень компетентності</i>	<i>Оцінка за національною шкалою</i>
90-100	A	відмінно	Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати нові знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень, переконливо аргументує відповіді, готує наукові реферати на високому рівні, виділяє елементи наукової новизни, якісно робить власні висновки, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно
82-89	B	дуже добре	Здобувач вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує завдання, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна, виділяє елементи наукової новизни, якісно робить власні висновки	Достатній (конструктивно- варіативний)	добре
74-81	C	добре	Здобувач вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, виділяє елементи наукової новизни за допомогою викладача, достатньо якісно робить власні висновки	Достатній (конструктивно- варіативний)	добре

64-73	D	задовільно	Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, здатен виконувати роботу з незначним рівнем наукової новизни	Середній (репродуктивний)	задовільно
60-63	E	достатньо	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, здатен виконати роботу з мінімальним рівнем наукової новизни	Середній (репродуктивний)	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	Здобувач володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно

Таблиця переведення результатів оцінювання здобувачів вищої освіти

Бали	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	<i>відмінно</i>
82-89	B	<i>добре</i>
74-81	C	
64-73	D	<i>задовільно</i>
60-63	E	
35-59	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1-34	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням модулю / дисципліни</i>

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ЗАСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Поняття та зміст міжнародно-правового захисту прав людини.
2. «Покоління» прав людини та їх принципові відмінності.
3. Універсальні та спеціальні права людини.
4. Захист прав людини в діяльності Ліги Націй.
5. Поняття та зміст міжнародно-правових стандартів у сфері прав людини.
6. Класифікація основних міжнародно-правових актів у сфері прав людини.
7. Статут ООН (1945 р.).
8. Загальна декларація прав людини (1948 р.).
9. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права (1966 р.) та Факультативні протоколи до нього.
10. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права (1966 р.).
11. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (1950 р.).
12. Види міжнародних систем захисту прав людини та участь в них України.
13. Рада ООН з прав людини.
14. Верховний Комісар ООН з прав людини.
15. Процедура 1235. Процедура 1503.
16. Комітет із прав людини.
17. Комітет із економічних, соціальних та культурних прав.
18. Комітет із ліквідації дискримінації щодо жінок.
19. Комітет із прав дитини.
20. Комітет проти катувань.
21. Комітет із ліквідації расової дискримінації.
22. Комітет з прав осіб з інвалідністю.
23. Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН).
24. Види регіональних систем захисту прав людини.
25. Міжамериканська система захисту прав людини.
26. Африканська система захисту прав людини. Субрегіональні системи захисту прав людини в Африці.
27. Арабська система захисту прав людини.
28. Захист прав людини в рамках АСЕАН (Асоціація держав Південно-Східної Азії).
29. Діяльність статутних органів Ради Європи в ділянці захисту прав людини.
30. Європейський суд із прав людини: юрисдикція та процедура звернення.
31. Виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні.
32. Європейська соціальна хартія (переглянута).
33. Захист прав людини в Європейському союзі. Хартія основоположних прав Європейського Союзу 2000 р.
34. Діяльність ОБСЄ у сфері визначення та просування стандартів захисту прав людини (Бюро з демократичних інститутів та прав людини ОБСЄ, Верховний комісар ОБСЄ у справах національних меншин).

35. Обсяг та складові права на життя.
36. Обсяг та складові заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання.
37. Обсяг та складові права на свободу та особисту недоторканність.
38. Обсяг та складові права на повагу до приватного й сімейного життя, житла та кореспонденції.
39. Обсяг та складові права на власність.
40. Обсяг та складові заборони дискримінації.
41. Обсяг та складові права на справедливий суд та на дієвий (ефективний) засіб юридичного захисту.
42. Обсяг та складові права на свободу думки, совісті та релігії.
43. Обсяг та складові права на свободу вираження поглядів.
44. Обсяг та складові права на свободу зібрань та об'єднання .
45. Правомірне обмеження прав людини. Відступ держави від своїх зобов'язань у сфері прав людини за надзвичайних станів
46. Застосування міжнародних стандартів прав людини у період збройних конфліктів.
47. Захист поранених і хворих у діючих арміях. Захист поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі.
48. Захист військовополонених.
49. Захист цивільного населення під час війни.
50. Захист жінок та дітей під час війни.

Навчально-методичне забезпечення

- програма навчальної дисципліни;
- робоча програма навчальної дисципліни;
- конспект лекцій;
- методичні матеріали до практичних занять та самостійної роботи.

Рекомендована література

Основна література

1. Антонович М.М. Міжнародне право захисту прав людини: зшитки матеріалів: [зшитки] / М.М. Антонович. – К.: Нац. ун-т "Києво-Могилянська академія", 2007. – 177 с.
2. Антонович М.М. Міжнародне право: Навч. посібник з грифом МОН України. – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 384 с.
3. Бурлак О. В. Міжнародні стандарти щодо статусу і функціонування національних установ із захисту і заохочення прав людини: монографія / О. В. Бурлак. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2012. – 212 с.

4. Донеллі Д. Права людини у міжнародній політиці / Д. Донеллі ; пер. з англ. Т. Завалій. – Л.: Кальварія, 2004. – 280 с.
5. Ладиченко В.В. Права і свободи людини: навч. посібник / В.В. Ладиченко, В.І. Орленко, Ю.І. Кругул. – К.: КНТЕУ, 2003. – 221 с.
6. Манукян В. И. Международная защита прав человека: право, прецеденты, комментарии: науч.-практ. пособие / В. И. Манукян. – Киев: Истина, 2010. – 480 с.
7. Рабінович П. М. Права людини і громадянина: навч. посіб. / П. М. Рабінович, М. І. Хавронюк. – К.: Атіка, 2004. – 257 с.
8. Рабінович П. М. Здійснення прав людини: проблеми обмежування (загальнотеоретичні аспекти): монографія / П. М. Рабінович, І. М. Панкевич. – Л.: Астрон, 2001. – 108 с.

Допоміжні джерела

(рекомендована додаткова література до окремих тем)

1. Антонович М. М. Відповідальність за порушення прав людини і міжнародного гуманітарного права в умовах гібридної війни / Мирослава Антонович // Від теорії міжнародного права до практики захисту прав людини: Liber Amicorum до 60-річчя професора Всеволода Всеволодовича Мицика: [монографія] / за ред.: О. В. Задорожного, О. Р. Поєдинок. – Київ; Одеса: Фенікс, 2016. – С. 673–689.
2. Баймуратов М. А. Защита прав женщин и детей в период кризисных ситуаций и международное право: монография / М. А. Баймуратов, Нсур Мохаммад Абдель Карим Мусса Аль. – Одеса: Юрид. лит., 2003. – 224 с.
3. Баймуратов М.А. Международные органы по защите прав человека // Баймуратов М.А. Международное публичное право: Учебник. – К., 2004. – С. 241-246.
4. Баштанник В. Регламентация захисту прав людини у системі права ЄС: організаційно-правовий аспект / В. Баштанник // Право України. – 2006. – № 9. – С. 56–60.
5. Білас Ю. Ю. Європейські стандарти прав людини в контексті правозастосування сучасної України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук / Ю. Ю. Білас. – К., 2011. – 19 с.
6. Буроменський М. В. Міжнародний і національний захист прав людини та права біженців / М. В. Буроменський, В. М. Стешенко, В. Г. Куць. – Х., 2004. – 198 с.
7. Європейська конвенція з прав людини: основні положення, практика застосування, український контекст / уклад. і наук. ред. О. Л. Жуковська. – К.: ВІПОЛ, 2004. – 960 с.
8. Європейські стандарти в галузі свободи слова. – К.: Ін Юре, 2002. – 232 с.
9. Максуров А.А. Защита права собственности в Европейском Суде по правам человека: Монография. - М.: Инфра-М, 2012. - 275 с.
10. Мицик В.В. Права людини у міжнародному праві. Міжнародно-правові механізми захисту. Підручник для ВУЗів. – К., 2010. – 721 с.
11. Міжнародне публічне право: підручник / за ред. В. М. Репецького. — 2-ге вид., стер. — К.: Знання, 2012. — 437 с.
12. Пастухова Л. В. Європейський механізм забезпечення прав людини / Л. В. Пастухова. – Сімф.: Таврія, 2009. – 224 с.
13. Права человека: междунар.-правовые док. и практика их применения: в 4 т. / сост. Е. В. Кузнецова. – Минск: Амалфея, 2009. – Т. 1–4.
14. Соколов А. Н. Международно-правовые проблемы гражданства стран СНГ и Балтии в свете европейского опыта: монография / А. Н. Соколов, Т. В. Зенкина. – Калининград, 2007. – 132 с.
15. Хартия Европейского Союза об основных правах / под ред. С. Ю. Кашкина. – М.: Юриспруденция, 2001. – 208 с.
16. Чыж Э. Права ребенка / Э. Чыж. – Варшава: Хельсин. фонд по правам человека, 2003. – 85 с.
17. Шевчук С. В. Порівняльне прецедентне право з прав людини / С. Шевчук. – К.: Реферат, 2002. – 344 с.

Базові нормативно-правові джерела

1. *Конституція України*: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. *Акт проголошення незалежності України* 24.08.1991 р. / Постанова Верховної Ради Української РСР № 1427-XII від 24.08.1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991 р. – № 38. – Ст. 502. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1427-12#Text>

3. *Декларація про державний суверенітет України* від 16 липня 1990 року // Відомості ВР УРСР. – 1990 р. – № 31. – Ст. 429. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12>

4. *Загальна декларація прав людини* (Universal Declaration of Human Rights) / Резолюція Генеральної Асамблеї ООН № 217 А (III) від 10 грудня 1948 року. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015;

5. *Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод*: Міжнародний документ від 04.11.1950; Рада Європи; ратифіковано Законом № 475/97-ВР від 17.07.97 – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004

6. *Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини*: Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>

7. *Регламент Європейського суду з прав людини* від 04.11.1998; Рада Європи // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/980_067

8. *Європейська угода про осіб, які беруть участь у процесі Європейського суду з прав людини*: Міжнародний документ від 05.03.1996; Рада Європи; ратифіковано Законом N 1846-IV від 23.06.2004. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_324#Text

9. *Міжнародний пакт про громадянські і політичні права*: Міжнародний документ від 16.12.1966; ООН; ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР N 2148-VIII від 19.10.73 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_043.

10. *Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права*: Міжнародний документ від 16.12.1966; ООН; ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР N 2148-VIII від 19.10.73 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_043.

11. *Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду*: Міжнародний документ від 26.06.1945; ООН // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_010

12. *Положення про представника Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини і регіональне відділення Секретаріату Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини*: Наказ Міністерства юстиції України від 09.02.2007 № 44/5 // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0044323-07#Text>

13. *Про Засади державної політики України в галузі прав людини*: Постанова Верховної Ради України від 17.06.1999 № 757-XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, N 35, ст.303.

14. *Про заходи щодо реалізації Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини»*: Постанова Кабінету міністрів від 31.05.2006 № 784 // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/784-2006-%D0%BF>

15. *Про Концепцію вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів*: Указ Президента України від 10.05.2006 № 361/2006 // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/361/2006>

16. *Про Повноважного Представника Президента України з питань додержання прав і свобод людини і громадянина*: Указ Президента України від 05.04.2007 № 276/2007 // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/276/2007>

17. *Про затвердження Інструкції з організації перегляду кореспонденції (листування) осіб, які тримаються в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах*: Наказ Міністерства юстиції України від 02.07.2013 № 1304/5 // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1110-13>

18. *Про організаційні заходи, пов'язані із забезпеченням представництва України під час розгляду справ у Європейському суді з прав людини*: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2004 №533 // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/533-2004-%D0%BF>

Інформаційні ресурси

1. <http://www.president.gov.ua> - Президент України
2. <http://portal.rada.gov.ua> - Верховна Рада України
3. <http://www.ombudsman.gov.ua/> - Уповноважений Верховної Ради України з прав людини
4. <http://www.kmu.gov.ua/control> - Кабінет Міністрів України
5. <http://children.kmu.gov.ua/> - Урядовий сайт для юних громадян
6. <http://www.minjust.gov.ua/> - Міністерство юстиції України
7. <http://mfa.gov.ua/ua> - Міністерство закордонних справ України
8. <http://www.ccu.gov.ua/uk/index> - Конституційний Суд України
9. <http://www.scourt.gov.ua> - Верховний Суд України
10. <http://www.gp.gov.ua/> - Генеральна прокуратура України
11. <http://www.vru.gov.ua> - Вища рада юстиції України

Нормативні джерела та керівні документи

1. *Про вищу освіту*: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 37-38. – Ст. 2004 (в редакції від 02.10.2021). – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

2. *Стандарт вищої освіти України для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за галуззю знань 08 «Право» зі спеціальності 081 «Право», затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 12.12.2018 р. № 1379. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-standartu-vishoyi-osviti-za-specialnistyu-081-pravo-dlya-pershogo-bakalavrskogo-rivnya-vishoyi-osviti>*

3. *Про затвердження Національної рамки кваліфікацій*: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 (у редакції від 02.07.2020). – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text> ;
<https://mon.gov.ua/ua/osvita/nacionalna-ramka-kvalifikacij/rivni-nacionalnoyi-ramki-kvalifikacij>

4. *Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти*: Наказ Міністерства освіти і науки України № 977 від 11.07.2019 р. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text>

5. *Про Методичні рекомендації щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах*: Лист МОН України від 26.02.2010 р. № 1/9-119. – URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v_119290-10#Text

6. *Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності*: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 (у редакції від 20.06.2021). – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>

7. *Про наукову і науково-технічну діяльність*: Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 3. – Ст. 25 (в редакції від 18.04.2021). – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>

8. *Про авторське право і суміжні права*: Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 13. – Ст. 64 (в редакції від 14.08.2021). – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>

9. Кодекс академічної доброчесності Одеського національного морського університету, затверджений Наказом № 169-орг від 28.05.2021 р. – URL: https://onmu.odessa.ua/images/applic/pdf/Code_Academic_Integrity.pdf

10. Положення про комісію з питань академічної доброчесності ОНМУ, затверджене Наказом Одеського національного морського університету від 31 серпня 2020 р. № 166-орг. – URL: https://onmu.odessa.ua/images/applic/pdf/poloj_academic%20integrity_commis.pdf

11. Положення про організацію освітнього процесу Одеського національного морського університету, затверджене Наказом ОНМУ від 30 серпня 2019 р. № 235-орг. – URL: https://onmu.odessa.ua/images/applic/pdf/Polog_organization_educational_process_19.pdf

12. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в Одеському національному морському університеті, схвалене Вченою радою ОНМУ (протокол № 10 від 27.01.2016 р.). – URL: https://onmu.odessa.ua/images/applic/pdf/polojenie-quality-educ_1.pdf

13. Положення про дистанційне навчання в Одеському національному морському університеті, схвалене Вченою радою ОНМУ (протокол № 3 від 21.10.2015 р.). – URL: https://onmu.odessa.ua/images/applic/pdf/polojenie_distance_learning.pdf